

پرسشنامه

آزمون تفکر و عبادت

- ✓ اندیشه مانند بذری است که در ذهن جوانه می‌زند (.....)، در دل و قلب ریشه می‌دواند (.....) و برگ و بار آن به صورت اعمال ظاهر می‌گردد. (.....)
- ✓ اندیشه (.....)، (۱) بهار جوانی را بر طراوت و زیبا می‌سازد، (۲) استعدادها را شکوفا می‌ند و (۳) امید به آینده‌ای زیباتر را نوید می‌بخشد. (.....)
- ✓ علاوه بر آن می‌تواند برترین عبادت‌ها باشد.
- ✓ پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید:

برترین عبادت،	حدیث پیامبر: «افضل العبادۀ»
اندیشیدن مداوم	ادمان التفکر
درباره خدا و قدرت اوست.	فی الله و فی قدرته»

✓ این بخش از کتاب (درس) به همین عبادت پرداخته است: اندیشه درباره خدا.

- تست** پیامبر اکرم (ص) کدام مورد را برترین عبادت معرفی نموده‌اند؟ (فارج انسانی ۹۸)
- (۱) اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت او
(۲) گرایش به خداوند و تمسک به او
(۳) بیان سخن حق در مقابل سلطان ستمگر
(۴) رسیدن به حضور قائم در حال پیروی از او

- تست** برترین عبادت کدام است و ثمره آن چگونه ظاهر می‌گردد؟ (تهرب ۹۸)
- (۱) ادمان التفکر فی الله و فی قدرته- نیازمندی به خدا
(۲) ادمان التفکر فی الله و فی قدرته- شکوفایی استعدادها
(۳) من یعیش بالاحسان اکثر ممن یعیش بالاحسان- نیازمندی به خدا
(۴) من یعیش بالاحسان اکثر ممن یعیش بالاحسان- شکوفایی استعدادها

- تست** مایه طراوت و زیبایی بهار جوانی و شکوفایی استعدادهای انسان، کدام است؟ (تهرب ۹۹)
- (۱) «ادمان التفکر فی الله و فی قدرته»
(۲) «من یعیش بالاحسان اکثر ممن یعیش بالاعمار»
(۳) «کلما زید فی ایمانه زید فی بلائه»
(۴) «انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید»

دوره تفکر و عبادت

- ✓ آیا تاکنون برایتان پیش آمده است که در فضایی آرام نشسته و به دور از هیجان و هیاهوی زندگی درباره این جهان پر جنب و جوش **تفکر** کرده باشید؟ **تفکر** درباره جهان دوردست، یعنی آسمان بی کران با کهکشان‌ها، منظومه‌ها، خورشید و سیارگان، و **تفکر** درباره همین جهان نزدیک، یعنی زمین با جنگل‌ها، دریاها، بیابان‌ها، جانوران، گیاهان و گل‌های زیبایش.
- ✓ آیا هرگز درباره آغاز (.....) و پایان (.....) این هستی پنهان فکر کرده‌اید؟ به راستی این میلیاردها میلیارد کهکشان و ستاره و سیاره، با میلیاردها موجود متنوع از کجا آمده‌اند؟ موجودات جهان، هستی خود را وامدار (.....) = = = (پاسخ در آیه «انتم الفقراء الی الله و الله هو الغنی الحمید» و لازمه پاسخ دادن:)

- ✓ هر کدام از ما، بر اساس فطرت خویش (.....)، خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم. به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم (.....) آن را هدایت و پشتیبانی (.....) می‌کند و به موجودات مدد می‌رساند. (.....)
- ✓ با وجود این شناخت اولیه، قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره‌ی خداوند فرامی‌خواند و راه‌های گوناگونی را برای درک وجود او و نیز شناخت صفات و افعال او به ما نشان می‌دهد. (.....) یکی از این راه‌ها، تفکر درباره‌ی نیازمند بودن جهان، در پیدایش خود، به آفریننده است. (.....) بیان این راه به شرح زیر است:
- ✓ مقدمه (۱) اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌ای می‌یابیم که وجود و هستی‌مان از خودمان نیست. در اشیای پیرامون نیز که ببیندیشیم، آن‌ها را همین‌گونه می‌بینیم، حیوانات، گیاهان، جمادات، زمین، ستاره‌ها و کهکشان‌ها، همه را پدیده‌هایی می‌یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست. (..... =)
- ✓ مقدمه (۲) پدیده‌ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. (..... =)
- ✓ همان‌طور که چیزهایی که شیرین نیستند، برای شیرین شدن نیازمند به چیزی هستند که خودش شیرین باشد.
- ✓ عبدالرحمان جامی این معنا را در دو بیت چنین بیان می‌کند:
- «ذات نایافته از هستی، بخش خشک ابری که بود ز آب تهی
چون تواند که بود هستی‌بخش ناید از وی صفت آب‌دهی»
- ✓ آری در آفرینش نیز، یک موجود فقط در صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست که خودش ذاتاً موجود باشد. (.....)
- در این صورت چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدیدآورنده نخواهد داشت. (.....) همواره بوده است و همواره خواهد بود. (.....)

🌟 نتیجه: با توجه به دو مقدمه فوق می‌توانیم نتیجه بگیریم که ما و همه پدیده‌های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده‌ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. (.....) این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می‌شود.

تفکر در متن

توضیحات صفحه قبل را به صورت یک استدلال، به طور خلاصه بنویسید.

- ✓ مقدمه اول: ما و این جهان
.....
- ✓ مقدمه دوم: موجوداتی که
.....
- ✓ نتیجه:
.....

🌟 نکته: وجه تمایز مقدمه دوم نسبت به مقدمه اول، وجود یا یکی از ویژگی‌های آن در جمله است.

- 📌 تست از بیت «ذات نایافته از هستی، بخش / چون تواند که بود هستی‌بخش»، کدام مفهوم دریافت می‌شود؟ (معارف ۱۴۰۰)
- انسان و موجودات جهان پدیده‌هایی هستند که قبلاً نبودند و بعد موجود شدند.
 - نیازمندی وجودی همه مخلوقات به خداوند، فقط در مرحله به وجود آمدن می‌باشد.
 - هر پدیده‌ای که وجودش از خودش نباشد، برای موجود شدن نیازمند به دیگری است.
 - اگر موجودی ذات و حقیقتش مساوی با موجود بودن باشد، این موجود به آفریننده نیاز دارد.

- ✓ شما حتماً نام مسجد گوهرشاد را که در جوار حرم مطهر امام رضا (ع) است، شنیده‌اید. شاید بارها آن را دیده و در آن نماز خوانده‌اید. این مسجد یکی از شاهکارهای هنر ایرانی بازمانده از دورهٔ تیموریان است و جاذبهٔ زیادی برای گردشگران و زائران دارد.
- ✓ این مسجد باشکوه همچنان باقی است، اما از معمار و بتا و کارگرانی که با عشق و هنر بنا کرده‌اند خبری نیست. آیا رابطهٔ خدا با جهان نیز مانند رابطهٔ بتا با مسجد است؟
- ✓ اگر اندکی دقت کنیم، در می‌بینیم که یک تفاوت بنیادین میان این دو رابطه وجود دارد. مسجد گوهرشاد از مصالح ساختمانی مانند خاک و سنگ و گچ و چوب و کاشی و ... تشکیل شده که هیچ کدام از آن‌ها را بتا به وجود نیاورده است. (.....)
- ✓ هر یک از این مصالح نیز خواصی دارند که بتا آن را ایجاد نمی‌کند. (.....) بتا نه چسبندگی گچ را ایجاد می‌کند و نه سختی و استحکام سنگ را. به عبارت دیگر بتا نه اجزای ساختمان را پدید آورده و نه خواص آن اجزا را.
- ✓ کار بتا فقط جابه‌جا کردن مواد و چینش آن‌ها است. (بتا فقط و است، نه). اما خداوند، خالق سنگ و گچ و چوب، و خواص آن‌ها و حتی خالق خود بتا است.
- ✓ بر این اساس وجود بتا و نیز وجود مصالح و خواص آن‌ها، همه وابسته به خداست (آیهٔ «.....» و خداوند هر لحظه اراده کند، آن‌ها از بین می‌روند (.....) و ساختمان متلاشی می‌شود. (.....))
- ✓ به همین جهت، جهان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود. (نیاز و)
- ✓ به عنوان مثال می‌توان گفت که رابطهٔ خداوند با جهان، تا حدی (.....) شبیه رابطهٔ مولد برق (.....) با جریان برق (.....) است. همین که مولد متوقف شود جریان برق هم قطع می‌گردد و لامپ‌های متصل به آن نیز خاموش می‌شود.
- ✓ بنابراین، مسجد با ساخته شدن، از بتا بی‌نیاز می‌شود اما موجودات چنین نیستند و پس از پیدایش نیز همچنان، مانند لحظهٔ نخست خلق شدن، به خداوند نیازمند هستند. از این رو دائماً با زبان حال، به پیشگاه الهی عرض نیاز می‌کنند. (آیهٔ «.....»)
- ✓ زبان حال موجودات را مولوی این‌گونه بیان می‌کند. شعر مولوی:

«ما چو ناییم و نوا در ما ز توست
 ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان
 ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما
 ما همه شیران ولی شیر عَلم
 ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست
 تا که ما باشیم با تو در میان
 تو وجود مطلق، فانی نما
 حمله‌مان از باد باشد دم‌بهدم»

تست «موجودات جهان همواره و در هر آن به خداوند نیازمند هستند و این نیاز هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود.» کدام بیت، در تبیین این موضوع آمده است؟

- (۱) ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان / تا که ما باشیم با تو در میان
- (۲) نظیر دوست ندیدم، اگر چه از مه و مهر / نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست
- (۳) مهر رخسار تو می‌تاید ز ذرات جهان / هر دو عالم پر ز نور و دیده نایبنا چه سود
- (۴) جامه‌های خلق بدریدی ز خار / پای درویشان بختی زار زار

تست مفهوم نیازمندی مخلوقات به خداوند متعال در هر آن، در کدام بیت، بیان شده است؟

- (۱) ما نبودیم و تقاضا مان نبود / لطف تو ناگفتهٔ ما می‌شنود
- (۲) لذت هستی نمودی نیست را / عاشق خود کرده بودی نیست را
- (۳) ما چو ناییم و نوا در ما ز توست / ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست
- (۴) خشک ابری که بود ز آب تهی / ناید از وی صفت آب‌دهی

✓ در آیات زیر تدبّر کنید و به سؤالات پاسخ دهید:

ای مردم	آیه (فاطر، ۱۵): «یا ایها الناس
---------	--------------------------------

✓ برای همین است پیامبر گرامی ما، با آن مقام و منزلت خود در پیشگاه الهی (.....)، عاجزانه (.....) از خداوند می‌خواهد (.....) که برای یک لحظه هم، لطف و رحمت خاصش را از او نگیرد و او را به حال خود واگذار نکند:

دعای پیامبر (ص): «اللهم لا تكلني الى نفسي	
طرفه عين ابدأ»	

تست این درخواست که «لا تكلني الى نفسي طرفه عين ابدأ» ثمره فهم کدام مسئله است؟ (انسانی ۹۸)

- ۱) آفرینش همه تنبیه خداوند دل است/ دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار
- ۲) به صحرا بنگرم صحرا تو بینم/ به دریا بنگرم دریا تو بینم
- ۳) دلی کز معرفت نور و صفا دید/ به هر چیزی که دید اول خدا دید
- ۴) ما همه شیران ولی شیر علم/ حمله‌مان از باد باشد دم‌به‌دم

تست اکنون که می‌دانیم «ما همه شیران ولی شیر علم / حمله‌مان از باد باشد دم‌به‌دم» شایسته است، چگونه دعا کنیم؟ (ریاضی ۹۸)

- ۱) «ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»
- ۲) «رب ارجعون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت»
- ۳) «اللهم لا تكلني الى نفسي طرفه عين ابدأ»
- ۴) «الله اعلم حیث يجعل رسالته»

نور و نور، نور و نور، نور و نور

قرآن کریم، رابطه میان خداوند و جهان هستی را با کلمه‌ای (.....) بیان می‌کند که در نظر اول برای ما شگفت‌انگیز می‌نماید. اما پس از تفکر دقیق به معنای آن پی می‌بریم. قرآن کریم می‌فرماید:

آیه (نور، ۳۵): «الله نور	خداوند نور
السموات و الارض»	آسمان‌ها و زمین است.

ما با نور خورشید، نور لامپ و انواع نورهای دیگر آشنا هستیم و می‌دانیم که خداوند از نورهایی نیست که از اجسام ناشی می‌شوند، یعنی منشأ مادی دارند. پس، نور بودن خداوند به چه معناست؟

- ✓ **تعریف:** نور آن چیزی است که خودش پیدا و آشکار است و سبب پیدایی و آشکار شدن چیزهای دیگر نیز می‌شود.
- ✓ نورهای معمولی هم این خاصیت را دارند که خودشان آشکارند و سبب آشکار شدن اشیا دیگر هم می‌شوند.
- ✓ خداوند نور هستی است. یعنی (چه؟) تمام موجودات، «وجود» خود را از او می‌گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. (آیه «.....»)
- ✓ به همین جهت، هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود.
- ✓ در واقع، هر موجودی در حدّ خودش (.....) تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت، رحمت و سایر صفات (نه ذات) الهی است.
- ✓ از همین‌رو آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی می‌نگرند (.....)، در هر چیزی خدا را مشاهده می‌کنند و علم و قدرت او را می‌بینند. (.....)

تست قرآن کریم، رابطه میان خداوند و جهان هستی را با کدام کلمه بیان می‌کند و معنای دقیق آن چیست؟ (فارج انسانی ۱۴۰۰)

- ۱) خداوند نور هستی است- تمام موجودات، وجود خود را از او می‌گیرند.
- ۲) خداوند رب العالمین است- تمام موجودات، وجود خود را از او می‌گیرند.
- ۳) خداوند نور هستی است- تصرف و سرپرستی مخلوقات به دست خداوند است.
- ۴) خداوند رب العالمین است- تصرف و سرپرستی مخلوقات به دست خداوند است.

تست کدام بیت، مفهوم عبارت «ما رأیت شیئاً الا و رأیت الله قبله و بعده و معه» را بیان نموده و چرا امکان دسترسی به آن برای جوانان و نوجوانان بیشتر است؟

(شماره ۹۹)

- ۱) به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم- معرفت عمیق و والا
- ۲) به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم- پاکی و صفای قلب
- ۳) به بینندگان آفریننده را / نبینی مرنجان دو بیننده را- پاکی و صفای قلب
- ۴) به بینندگان آفریننده را / نبینی مرنجان دو بیننده را- معرفت عمیق و والا

تست ۱۰۰ سوالی

- ✓ اکنون ممکن است برای شما این سؤال پیش آید که آیا می‌توان به ذات خداوند پی برد و چستی او را مشخص کرد؟
در پاسخ می‌گوییم: موضوعاتی که می‌خواهیم درباره آن شناخت پیدا کنیم، دو دسته‌اند:
- ✓ دسته اول موضوعاتی که در محدوده شناخت ما قرار می‌گیرند، مانند گیاهان، حیوان‌ها، ستارگان و کهکشان‌ها، حتی کهکشان‌های بسیار دور هم ممکن است روزی شناسایی شوند و انسان بتواند به ماهیت و ذات آن‌ها دست یابد.
- ✓ دسته دوم موضوعاتی هستند که نامحدودند (.....) و ذهن ما گنجایش درک آن‌ها را ندارد (.....)، زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.
- ✓ در واقع، ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی‌توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و جگونگی وجودشان را دریابیم.
- ✓ خداوند حقیقتی نامحدود دارد. (.....) در نتیجه ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و دانش را شناسایی نماید. (.....)
- ✓ بنابراین، با اینکه ما به وجود (.....) خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می‌بریم و صفات او را می‌توانیم بشناسیم، اما نمی‌توانیم ذات و چستی او را دریابیم، از همین رو پیامبر اکرم (ص) فرموده است:

حدیث پیامبر (ص): «تفکروا فی کلّ شیء»	در همه چیز تفکر کنید
و لا تفکروا فی ذات الله»	ولی در ذات خداوند تفکر نکنید.

تست اگر سؤال شود: «آیا می‌توانیم به ذات خدا پی ببریم؟» پاسخ ما کدام است و دلیل آن چیست؟

(زمان ۹۸)

- ۱) منفی- احاطه جزء بر کل محال است.
- ۲) مثبت- ذات و صفات خداوند یکی است.
- ۳) مثبت- در پشت ظاهر و در ورای هر چیزی خداوند را می‌توان دید.
- ۴) منفی- فقط با اندیشه و دستگاه بینایی نمی‌توان به صفات خداوند پی برد.

تست ۱۰۰ سوالی

با وجود شباهت‌های ظاهری رابطه خدا و جهان با رابطه ساعت‌ساز و ساعت، تفاوت‌های این دو رابطه را بنویسید.

- ۱
- ۲
- ۳

چالش: در بیان علت و معلول، سبب و نتیجه و کلمات مشابه آن

چالش ۱ | روابط علت و معلولی (سبب و نتیجه) و کلمات مشابه آن

مثال ۱ | «عزت نفس»، «تسلیم و بندگی خداوند» و «احساس حضور در پیشگاه او» است. (درس ۱۱ یازدهم)

مثال ۲ | «عزت نفس»، «حفظ پیمان با خدا» و «پایداری در عزم و تصمیم» است. (درس ۱۱ یازدهم)

(ریاضی ۹۶)

تست ۱ | علت و معلول رسیدن انسان‌ها به عزت نفس به ترتیب چیست؟

- ۱) بندگی خالصانه برای خدا- سرکوب تمایلات دانی
- ۲) بندگی خالصانه برای خدا- حفظ پیمان با خدا و رسولش
- ۳) توانایی کنترل بر هوس‌ها و تمایلات- سرکوب تمایلات دانی
- ۴) توانایی کنترل بر هوس‌ها و تمایلات- حفظ پیمان با خدا و رسولش

مثال ۳ | قرآن کریم تبرج (افراط و زیاده‌روی در آراستگی تا حد رسیدن به خودنمایی) را کاری جاهلانه می‌شمرد و از آن پرهیز می‌دهد. (معلول) زیرا باعث غفلت انسان از هدف اصلی زندگی و مشغول شدن به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد. (علت)

(ریاضی ۱۴۰۰)

تست ۱ | قرآن کریم «تبرج» را چگونه کاری می‌شمرد و به چه علت دین اسلام ما را از آن پرهیز می‌دهد؟

- ۱) جاهلانه- چون تمجید دیگران قدرت تعقل و تفکر را از انسان می‌گیرد و باعث می‌شود استعدادهایش شکوفا نشود.
- ۲) حقیرانه- چون تمجید دیگران قدرت تعقل و تفکر را از انسان می‌گیرد و باعث می‌شود استعدادهایش شکوفا نشود.
- ۳) جاهلانه- باعث غفلت انسان از هدف اصلی و اشتغال به کار ابی می‌شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.
- ۴) حقیرانه- باعث غفلت انسان از هدف اصلی و اشتغال به کارهایی می‌شود که عاقبتی جز دور شدن از خدا ندارد.

چالش ۲ | الفاظ نامأنوس (ادبیات دشوار سؤال)

مثال ۱ | صیانت قرآن کریم از تندباد دیرینه تحریف = حفظ قرآن کریم از تحریف (عامل ختم نبوت)

مثال ۲ | هدایت تشریحی = فرستادن برنامه هدایت از طریق پیامبران (دین و شرع)

مثال ۳ | مأمون ماندن = در امان ماندن/ استمداد = یاری خواستن

تست ۱ | آن‌جا که بگوییم: «علائق و محبت‌های آغازین در امر ازدواج، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند»، پیام جمله را ترسیم کرده‌ایم که راه مأمون ماندن از پیامدهای ناخشنودکننده آن، است. (انسانی ۹۳)

- ۱) «حُبُّ الشَّيْءِ يَمَعِي وَيَصِمُّ»- مشورت با پدر و مادر
- ۲) «مَا أَحَبَّ اللَّهُ مِنْ عَصَاهُ»- مشورت با پدر و مادر
- ۳) «حُبُّ الشَّيْءِ يَمَعِي وَيَصِمُّ»- استمداد از عقلانیت
- ۴) «مَا أَحَبَّ اللَّهُ مِنْ عَصَاهُ»- استمداد از عقلانیت

چالش ۳ | حفظ آیات (کلیدواژه‌یابی، تجسم آیه)

آیه: «و من یبتغ غیر الاسلام دیناً فلن یقبل منه و هو فی الآخرة من الخاسرین»

مثال ۱ | زیان اخروی ثمره چیست؟

(زبان ۹۸)

تست ۱ | آیه شریفه «و هو فی الآخرة من الخاسرین» احوال چه کسانی را بیان می‌کند؟

- ۱) خداوند معامله را حلال کرده، اما آن‌ها را انجام می‌دادند.
- ۲) اهل کتاب، یهودیان و مسیحیان که در امر دین اختلاف کردند.
- ۳) انسان نمی‌داند که پس از مرگ چه سرنوشتی در انتظار آن‌هاست.
- ۴) دینی را جز اسلام اختیار کنند که اعمال ایشان پذیرفته نخواهد شد.

آیه: «و العصر ان الانسان لفي خسر الا الذين آمنوا و عملوا الصالحات و تواصوا بالحق و تواصوا بالصبر»

مثال ۲ | راه درمان زیان فراگیر نوع بشر چیست؟

(زبان ۹۸)

تست با توجه به آیات قرآن چه کسانی دچار خسارت و زیان نمی‌شوند؟

- ۱) «أنا هديناه السبيل أما شاكراً و أما كفوراً»
- ۲) «الذين يزعمون أنهم آمنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك»
- ۳) «الذين آمنوا و عملوا الصالحات و تواصلوا بالحق و تواصلوا بالصبر»
- ۴) «أما وليكم الله و رسوله و الذين آمنوا الذين يقيمون الصلاة و يؤتون الزكاة و هم راكعون»

آیه: «و ما كان المؤمنون لينفروا كافة فلو لا نفر من كل فرقة منهم طائفة ليتفقهوا في الدين و لينذروا قومهم اذا رجعوا اليهم لعلهم يحذرون»

مثال (۳) ثمره انجام صحیح تفقه (تفکر عمیق در دین و هشدار دادن به مردم) چیست؟

تست با وجود اینکه امکان تفقه در دین برای همه مؤمنین فراهم نیست، وظیفه مؤمنان در کدام مورد بیان شده و ثمره انجام صحیح آن برای

(تجربی ۱۳۰۰)

جامعه چیست؟

- ۱) «و ما كان المؤمنون لينفروا كافة» - «لعلهم يحذرون»
- ۲) «و ما كان المؤمنون لينفروا كافة» - «ليتفقهوا في الدين»
- ۳) «فلو لا نفر من كل فرقة منهم طائفة» - «لعلهم يحذرون»
- ۴) «فلو لا نفر من كل فرقة منهم طائفة» - «ليتفقهوا في الدين»

چالش سؤالات ترکیبی (بین درس‌ها و بین پایه‌ها)

مثال (۱) از راه‌های تقویت محبت خدا، تبعیت و اطاعت از فرمان خداست: «فاتبعونني يحبكم الله» (درس ۹ دهم)

✓ مراعات کامل تبعیت و اطاعت، در آیه «اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منكم» در مورد خدا، پیامبر و امامان است. (درس ۵ یازدهم)

تست شرط این که بنده‌ای محبوب خداوند متعال باشد، چیست و کمال مراعات آن در کدام آیه شریفه آمده است؟ (هنر ۹۹)

- ۱) «فاتبعونني» - «يغفر لكم ذنوبكم و الله غفور رحيم»
- ۲) «يحبكم الله» - «يغفر لكم و الله غفور رحيم»
- ۳) «اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منكم»
- ۴) «يحبكم الله» - «اطيعوا الله و اطيعوا الرسول و اولی الامر منكم»

مثال (۲) آیه «ان الذين آمنوا و عملوا الصالحات اولئك هم خير البرية» = بهترین مخلوقات، مؤمنان صالح (پیروان علی) هستند. (درس ۶ یازدهم)

تست به کدام مورد، می‌توان برای مشخص نمودن مصداق کامل و بارز آیه شریفه «ان الانسان لفي خسر الا الذين آمنوا و عملوا الصالحات و

(ریاضی ۹۹)

تواصلوا بالحق و تواصلوا بالصبر» استناد جست؟

- ۱) «اولئك هم خير البرية» - «انا مدينة العلم و علی بابها»
- ۲) «اولئك هم خير البرية» - «علی مع الحق و الحق مع علی»
- ۳) «لمن كان يرجو الله و اليوم الآخر و ذكر الله كثيراً» - «انا مدينة العلم و علی بابها»
- ۴) «لمن كان يرجو الله و اليوم الآخر و ذكر الله كثيراً» - «علی مع الحق و الحق مع علی»

چالش نکات مشابه و پراکنده

مثال (۱) پایه‌های دینداری: دوستی با خدا و دوستانش (تولی) و بیزاری از دشمنان خدا (تبری) (درس ۹ دهم)

مثال (۲) پایه و اساس بنای اسلام = لا اله الا الله = به ترتیب شامل یک نفی (تبری) و یک اثبات (تولی) است. (درس ۹ دهم)

مثال (۳) پایه‌های اسلام در کلام امام باقر (ع): «بني الاسلام على خمس على الصلاة و الزكاة و الصوم و الحج و الولاية و لم يناد بشيء كما نودي

بالولاية» (مهم‌ترین پایه اسلام = ولایت ظاهری = حکومت اسلامی) (درس ۴ یازدهم)

تست اگر از ما بپرسند: «پایه و اساس اسلام، با حفظ رتبه تقدم و تأخر، چیست؟» می‌گوییم و است که بیانگر آن، جمله می‌باشد.

(تجربی ۹۳)

- ۱) تولی - تبری - «لا اله الا الله»
- ۲) تبری - تولی - «لا اله الا الله»
- ۳) تولی - تبری - «اياك نعبد و اياك نستعين»
- ۴) تبری - تولی - «اياك نعبد و اياك نستعين»

مثال (۱) انسان‌های زیرک و هوشمند، با یک تیر چند نشان می‌زند و هدف جامع و دربردارنده دارد. (درس ۱ دهم)

مثال (۲) زیرک‌ترین انسان‌ها مؤمنان هستند. (درس ۱ دهم)

مثال (۳) حدیث پیامبر: باهوش‌ترین مؤمنان، کسانی هستند که فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند. (درس ۳ دهم)

مثال ۴ | حدیث امام علی: زیرک‌ترین انسان کسی است که از خودش و عملش برای بعد از مرگ حساب بکشد. (درس ۸ دهم)

تست زیرک‌ترین انسان‌ها از دیدگاه امیر المؤمنین (ع) به کدام دستور پیامبر گرامی اسلام (ص) عمل می‌کنند؟ (هنر ۱۴۰۰)

- ۱) سنت نیکی را در جامعه جاری سازند تا مردم به آن عمل کنند.
- ۲) به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از اینکه به حساب شما برسند.
- ۳) هم‌نشینی که انتخاب می‌کنی، نیک باشد، زیرا او مایهٔ انس تو خواهد بود.
- ۴) فراوان به یاد خداوند هستند و بهتر از دیگران خود را برای دیدار او آماده می‌کنند.

چالش توجه به نقاط کور کتاب درسی (مقدمه‌ها، اندیشه و تحقیق‌ها، شعرها، عددها و ...)

مثال ۱ | مقدمهٔ درس ۱ دهم (سخنان مولوی در فیه ما فیه): «در عالم یک چیز است (هدفداری جهان و بیهوده نبودن خلقت) که آن فراموش کردنی نیست، اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.»

تست مفهوم آیهٔ شریفهٔ «و ما خلقنا السماوات و الارض و ما بینهما لاعبین ...» با کدام عبارت، مشابه است؟ (انسانی ۹۹)

- ۱) حق تعالی انسان را ارزش بسیار داده و او را در آسمان و زمین قدرت برتری و استفاده داده است.
- ۲) میان هدف انسان و موجودات تفاوت‌های بسیاری وجود دارد که به ویژگی‌های خاص انسان بازمی‌گردد.
- ۳) حیوانات و گیاهان به صورت غریزی به سوی هدف خود در حرکت هستند و حرکت انسان بی‌هدف نیست.
- ۴) در عالم یک چیز فراموش کردنی نیست و اگر همه را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست.

مثال ۲ | مقدمهٔ درس ۲ دهم: رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری او فقط با گام برداشتن به سوی هدف قرب الهی میسر می‌شود. اولین گام برای حرکت انسان در این مسیر، شناخت انسان است. یعنی شناخت سرمایه‌ها، توانایی‌ها و استعدادها و چگونگی به کارگیری این سرمایه‌ها و همچنین شناخت موانع حرکت انسان در مسیر تقرب به خداوند و نحوهٔ مقابله با دوری از این موانع.

تست اولین گام برای حرکت در مسیر رستگاری کدام است و آیهٔ شریفهٔ «أنا هدیناه السبیل اما شاکرا و اما کفورا» به کدام ویژگی انسان اشاره دارد؟ (تهری ۱۴۰۰)

- ۱) شناخت جامع‌ترین و اصلی‌ترین هدف زندگی و تقرب به آن - هدایت و شکر
- ۲) شناخت جامع‌ترین و اصلی‌ترین هدف زندگی و تقرب به آن - اختیار و انتخاب
- ۳) شناخت توانایی‌ها و سرمایه‌های انسانی و شناخت موانع حرکت انسان در مسیر تقرب - هدایت و شکر
- ۴) شناخت توانایی‌ها و سرمایه‌های انسانی و شناخت موانع حرکت انسان در مسیر تقرب - اختیار و انتخاب

مثال ۳ | مقدمهٔ درس ۸ دهم: سرنوشت ابدی انسان با براساس اعمال آنان در دنیا تعیین می‌شود، لازم است تا در دنیا قدم در مسیری بگذاریم که موفقیت آن حتمی باشد و سرانجام و آخرتی آباد را برای ما رقم بزند.

تست سرنوشت ابدی انسان با چه اساسی تعیین می‌شود و وظیفهٔ ما پس از دریافت این حقیقت، کدام است؟ (تهری ۱۴۰۰)

- ۱) اعمال آنان در دنیا - قدم در مسیری بگذاریم که موفقیت آن حتمی باشد.
- ۲) اعمال آنان در دنیا - با عزم خویش، آنچه را که انتخاب کرده‌ایم عملی سازیم.
- ۳) شناخت اهداف متعالی - قدم در مسیری بگذاریم که موفقیت آن حتمی باشد.
- ۴) شناخت اهداف متعالی - با عزم خویش، آنچه را که انتخاب کرده‌ایم عملی سازیم.

مثال ۴ | اندیشه و تحقیق درس ۹ یازدهم: «منتظر مصلح، خود باید صالح باشد.»

تست ویژگی لازم برای «منتظران مصلح» در کدام عبارت قرآنی بیان شده است؟ (تهری ۱۴۰۰)

- ۱) «و نريد ان نمَن علی الذین استضعفوا»
- ۲) «الذین آمنوا و عملوا الصالحات»
- ۳) «لیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم»
- ۴) «و لقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر»

مثال ۵ | ولادت حضرت مهدی (ع) در سال ۲۵۵ ه.ق / شهادت امام حسن عسکری (ع) و آغاز امامت حضرت مهدی و آغاز غیبت صغری در سال ۲۶۰ ه.ق / پایان غیبت صغری و آغاز غیبت کبری با نامه‌ای از جانب امام مهدی به چهارمین نایب خاص در سال ۳۲۹ (درس ۹ یازدهم)